

MAKALE HAKKINDA

Geliş:

HAZİRAN 2017

Kabul:

AĞUSTOS 2017

MAKİNE PROGRAMI VE MAKİNE RESİM KONSTRÜKSİYON PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN ÖZEL SEKTÖRDEKİ ÇALIŞMA DEPARTMANLARININ BELİRLENMESİ VE DERS MÜFREDATLARININ UYUMLULUĞU: TEKNİK BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU ÖRNEĞİ

Sualp Deniz^a, İbrahim Kırbas^b

ÖZ

Nitelikli iş gücü, verimli bir ekonomi için vazgeçilmez bir unsurdur. Nitelikli iş gücüne sahip olmak ise iyi planlanmış mesleki eğitimle mümkündür. Özel sektör tamamen uygulamaya dayanırken, meslek yüksekokullarında ise daha çok teorik bilgi verilmektedir. Okul içerisinde yapılan uygulamaların çalışma departmanlarına göre planlanması öğrencilerin iş hayatına geçiş sürecinde oldukça önemlidir. Ders müfredatlarının güncellenmesi için özel sektörde çalışan öğrencilerimizin çalışma departmanlarının belirlenmesi gerekmektedir. Mezun olan öğrencilerimizin özel sektörün hangi departmanlarda yoğunlaştığını belirlenmesi amacı ile bu çalışma yapılmıştır.

Bu çalışma Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Makine programı ve Makine Resim Konstrüksiyon programlarından mezun olan öğrencileri kapsamaktadır. Bu programlardan mezun olan öğrencilerin özel sektörde çalışanları arasından anket yöntemi ile veriler toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Makine Programı, Özel Sektör, Departman

ABSTRACT

Skilled labour is an irreplaceable factor for an effective economy. Well-planned vocational training makes possible to have skilled labour. Private sector completely depends on application whereas vocational school gives mostly theoretical information. Planning of applications performed at school according to working departments is crucial for students when they have begun to work. To update course curriculum, students working at private sector need to decide their working departments. This study has been done in order to determine at which departments of private sector graduated students prefer to work.

This study includes students graduated from Mehmet Akif Ersoy University Vocational School of Technical Sciences Machinery program and Mechanical Drawing and Construction program. Data has been collected by making survey with graduated students working at private companies.

Keywords: Machinery Program, Private Sector, Departments

* Bu çalışma, VI. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu'nda sunulan bildirinin makale haline getirilmiş halidir.

^a Öğr. Gör. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, sdeniz@mehmetakif.edu.tr

^b Öğr. Gör. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, ikirbas@mehmetakif.edu.tr

GİRİŞ

Üniversite-sanayi işbirliğinin önem kazandığı son yıllarda, mühendis ile usta arasında çalışacak ara eleman niteliğindeki teknikerlerin yetiştirilmesi de ön plana çıkmaktadır. Ülkemizde tekniker yetiştirme rolünü ön lisans eğitimi veren meslek yüksekokulları üstlenmiştir. 2016 Haziran itibarıyla yükseköğretim program kontenjanlarının % 48,95'ini ön lisans programları oluşturmaktadır (Web_1). Bu ciddi bir orandır. Meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerin özel sektörde iş hayatlarına atıldıklarında adaptasyon sorununu en kısa sürede atmaları için okullarda gördükleri eğitim çok önemlidir.

Mesleki ve teknik eğitimde nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi gelişen teknoloji ile mümkündür. Öğrencilerin sadece teorik bilgiye sahip olması yeterli olmamakta, teorik bilgilerini iş hayatlarındaki çalışma alanları doğrultusunda uygulama ile birleştirmeleri gerekmektedir. Teknolojik gelişmeler ile artan bilgi birikimi etkisini iş hayatında göstermektedir. Meslek yüksekokullarında yetiştirilen nitelikli insan gücü özel sektörde kendine geniş çalışma alanları bulmaktadır. Mesleki eğitim programlarında teknolojik gelişmelerdeki bilgi ve becerilerin öğrencilere aktarılması ile öğrencilerin özel sektöre daha hızlı ve daha kolay uyum sağlayabilmektedir. Üniversite-Sanayi işbirliğinin en önemli aktörlerinden birisi de Meslek yüksekokullarından mezun olan öğrencilerdir (Yüksel 2013). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin özel sektördeki çalışma departmanlarının belirlenmesi ve çalışma departmanlarına uygun eğitimleri alması için ders müfredatlarının belirlenmesi gerekir. Böylelikle meslek yüksekokulu öğrencilerine mesleki becerilerinin yanında teknolojik gelişmelerin verilmesi öğrencilerimizin iş hayatında karşılaştıkları sorunları daha kolay çözüme ulaştırmasını sağlamış olacaktır.

2014-2018 dönemini kapsayan 10. Kalkınma Planı'nın (2013) üçüncü bölümünde ise öncelikli dönüşüm programlarında yer alan "Temel ve Mesleki Becerilerin Geliştirilmesi Programı" kapsamında günümüzde iş dünyasında yaşanan hızlı değişim, bireylerin mesleki beceriler kadar temel becerilere sahip olmalarını da gerekli kılmaktadır. Bu beceriler, bireylerin daha uzun süreyle çalışma hayatında kalmalarına, iş yaşamında verimliliklerinin artmasına ve değişen iş ve yaşam koşullarına daha hızlı uyum sağlamalarına imkân vermektedir. Bu çerçevede bireylerin, mesleki becerilerin yanında iş yaşamının gerektirdiği temel becerilere sahip olması, eğitim

sistemi ile çalışma hayatı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi ülkemiz insan kaynağının geliştirilmesine önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu çalışma; Makine Programı ve Makine Resim Konstrüksiyon Programından mezun olan öğrencilerin özel sektördeki çalışmış oldukları departmanlar göz önüne alınarak iş hayatındaki karşılaştıkları sorunları belirlemeye yönelik olmuştur. Bu sorunların ortadan kaldırılmasında neler yapılabileceği ile ilgili çözüm önerileri aranmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmada elde edilen veriler 2017 yılı Ocak ayında toplanmıştır. Araştırma materyali olarak Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Makine Programı ve Makine Resim Konstrüksiyon Programından mezun olan öğrencileri ile internet üzerinde ve yüz yüze 70 öğrenciye anket uygulanmıştır. Ankete katılan katılımcılar özel sektörde makine imalatı yapan firmalarda çalışanlar arasından seçilmiştir. Burdur organize sanayi bölgesinde çalışan katılımcılara birebir ziyaret edilerek anket uygulanmış, diğer illerdeki katılımcılara ise internet üzerinden ulaşılarak anket uygulanmıştır. Ankete katılan öğrencilerin 51 adedi bay 19 adedi bayan öğrencidir. Anket çalışması; özel sektördeki çalışmakta oldukları departman ile çalışma sürelerini içeren sorular ile birlikte, eğitim gördükleri programlardaki derslerin yeterlilik düzeyi hakkındaki sorulardan oluşmaktadır. Ayrıca iş hayatında karşılaştıkları sorunların daha kolay çözüme ulaştırmaları için eğitim döneminde kazanılmış bilgiye ihtiyaç duydukları derslerin program müfredatına konulması için önerilerinin olup olmadığına dair bir soruda ankette yer almıştır. Elde edilen veriler Microsoft Excel programında analiz edilmiş, yorumlanmıştır. Sonuçlar tablolar ve grafikler halinde bulgular ve yorumlar kısmında verilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Makine Programı ve Makine Resim Konstrüksiyon Programı mezunları arasından ankete katılan öğrencilerin program bazında dağılımları Tablo 1'deki gibidir.

* Bu çalışma, VI. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu'nda sunulan bildirinin makale haline getirilmiş halidir.

Tablo 1. Mezun olunan program

Mezun olunan program		Öğrenci sayısı	Yüzdesi
Makine Programı	Bay	12	% 17.14
	Bayan	-	-
Makine Resim Konstrüksiyon Programı	Bay	39	% 55.72
	Bayan	19	% 27.14

Mezunların özel sektördeki çalıştıkları departmanlar incelendiğinde; CNC operatörü oranı %14.29 (10 kişi), Montaj Departmanı %10.00 (7 kişi), Ar-Ge Departmanı %20.00 (14 kişi), Teknik Büro %24.29 (17 kişi), Üretim Planlama Departmanı %12.86 (9 kişi), Kalite Kontrol Departmanı %7.14 (5 kişi), Satış – Pazarlama Departmanı %8.57 (6 kişi), Teknik Servis %2.86 (2 kişi) olduğu görülmektedir. Mezunların özel sektördeki çalıştıkları departmanlar arasında Teknik Büro Departmanı oranı oldukça yüksek, Teknik Servis departmanı oranı ise oldukça düşüktür. (Tablo.2).

Tablo 2. Özel sektördeki çalışmış oldukları departmanlar

Departman	Öğrenci sayısı	Yüzdesi
CNC operatörü	10	% 14.29
Montaj Departmanı	7	% 10.00
Ar-Ge Departmanı	14	% 20.00
Teknik Büro	17	% 24.29
Üretim Planlama Departmanı	9	% 12.86
Kalite Kontrol Departmanı	5	% 7.14
Satış – Pazarlama Departmanı	6	% 8.57
Teknik Servis	2	% 2.86
Diğer		

Mezunların çalışma süreleri Tablo 3'te verilmiştir. Ankette yer alan öğrencilerin çalışma süreleri % 18.57 (13 kişi) 1 yıldan az, % 20.00 (14 kişi) 1-3 yıl, % 21.43 (15 kişi) 3-5 yıl, % 31.43 (22 kişi) 5-10 yıl, % 8.57 (6 kişi) 10 yıldan fazla olarak belirlenmiştir.

Tablo 3. Çalışma süresi

Çalışma süresi	Öğrenci sayısı	Yüzdesi
1 yıldan az	13	% 18.57
1-3 yıl	14	% 20.00
3-5 yıl	15	% 21.43
5-10 yıl	22	% 31.43
10 yıl ve üzeri	6	% 8.57

Eğitim gördükleri programlardaki derslerin yeterlilik düzeyi hakkındaki sorulardan oluşan ikinci kısım ile ilgili grafikler aşağıdaki gibidir.

Programınızda aldığınız dersler yeterli midir?

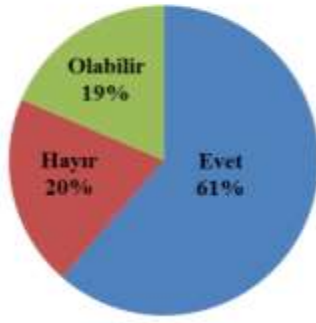

Uygulamaya dayalı dersler yeterli midir?

* Bu çalışma, VI. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu'nda sunulan bildirinin makale haline getirilmiş halidir.

İş hayatınızı kolaylaştıracak dersler mevcut mudur?

İş hayatında çalıştıkları departmanlar doğrultusunda karşılaştıkları zorluklar ve bu zorlukları aşabilmek için gerekli eğitimlerin okul hayatında alınması isabetli olacaktır. Zira iş yerleri hizmet içi eğitim verme ya da hizmet içi eğitim alma konusunda yeterli hassasiyeti göstermemektedir. Taşkın ve Karagöz, (2016) yapmış oldukları çalışmalarında hizmet içi eğitim programları ile sürekli olarak değerlendirmeler yapılması konusunda önerilerde bulunmuşlardır. Yapılan bir başka çalışmada ise yeni teknolojileri takip ve hizmet içi eğitim eksikliğinin meslek yüksekokulu mezunlarının problemleri olarak tespit edilmiştir (Yılmazlar ve diğ. 2016). Fakat işletmeler teknik alanda ihtiyaçlarını gidermek için ise personeline çeşitli teknik alanlarda hizmet içi eğitim aldırarak ve buda işletmelerde ekstra maliyet ve zaman kaybı oluşturmaktadır. Gerekli eğitimlerin eğitim öğretim hayatında alınmasının daha doğru olacağı hiç şüphesiz en doğrusu olacaktır. Bu sorunların ortadan kaldırmak için bu programlardan mezun olan öğrencilerin yeterli donanıma sahip olmalarını amaçlayarak ankete koyduğumuz okul müfredatına konulmasını istediğiniz dersler var mıdır? sorusuna verdikleri cevaplar Tablo 4'te verilmiştir. Bazı öğrenciler birden fazla ders isteğinde bulunurken bazı öğrenciler ise müfredatın yeterli olduğunu ders önerilerinin olmadığını bildirmişlerdir. Tablo 4'te ders önerisinde bulunan 33 öğrencinin vermiş olduğu ders isimlerini ve yüzdelerini görebilirsiniz.

Tablo 4. Müfredata konulmasını istedikleri dersler

Ders adı	Öğrenci sayısı	Yüzdesi
CAD Programları	14	% 42.42
Malzeme Bilgisi	7	% 21.21
Kalite Kontrol	7	% 21.21
CAM Programları	6	% 18.18
CNC Tezgahları	6	% 18.18
Tersine Mühendislik	4	% 12.12
Kalıpçılık	4	% 12.12
Üretim Planlama	2	% 6.06

Mezunların iş hayatında karşılaştıkları zorluklar ile ilgili olarak müfredata konulmasını istedikleri derslerin en başında CAD Programları gelmektedir. Malzeme bilgisi, Kalite Kontrol, CAM Programları ve CNC Tezgahları gibi derslerinde müfredata konulmasını istemektedirler. Makine programı ve Makine Resim Konstrüksiyon Programlarının müfredatları incelendiğinde tüm bu derslerin müfredat içerisinde olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Makine Programı ve Makine Resim Konstrüksiyon Programlarından mezun olmuş özel sektörde makine imalatı sektöründe çalışan öğrencilerin, çalışma departmanlarının belirlenmesi ve ders müfredatlarının uyumluluğunu inceleyen bu çalışmada elde edilen bulgulara göre; Ankete katılan mezunların müfredata konulmasını önerdikleri derslerin müfredat içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerimizin ders müfredatlarının uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Fakat öğrencilerin müfredatta bulunan dersleri tekrardan önermesi öğrencilerin bu alanda eksik oldukları ya da bu derslerin yeterli düzeyde öğrenilmediği anlamına gelmektedir. Müfredat üzerinde yapılacak olan bazı düzenlemeler ile mezunların iş hayatındaki karşılaştıkları sorunların ortadan kaldırılması daha kolay olacaktır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda önerilerde bulunmak mümkündür. Meslek yüksekokullarında okuyan öğrencilerin müfredat güncellemesi yoluyla mevcut ders müfredatlarının ve saatlerinin yeniden düzenlenmesi, derslerin uygulama saatlerinin artırılması veya müfredata yeni seçmeli dersler eklenmesinde fayda vardır.

Öneri olarak verilebilir.

Öğrencilerin müfredata konulmasını istedikleri derslerin müfredat içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Sorunun ortadan kaldırılması için bu derslerin haftalık saatleri yeniden düzenlenebilir. İçerik bakımından tekrar incelemeye tabi tutularak

* Bu çalışma, VI. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu'nda sunulan bildirinin makale haline getirilmiş halidir.

öncelikli konular belirlenerek düzenlenebilir.

KAYNAKLAR

Taşkın, M. ve Karagöz, İ.B. (2016). Tky Çerçevesinde İç Müşteri Memnuniyetine İlişkin Bir Uygulama: NKU ÇEMYO Örneği. *5th International Vocational Schools Symposium – Prizren*

TC Kalkınma Bakanlığı 2014-2018 dönemini kapsayan 10. Kalkınma Planı (2013). 186-187 <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalkinma%20Planlar/Attachments/12/Onuncu%20Kalk%C4%B1nma%20Plan%C4%B1.pdf> adresinden 12 Ocak 2017 tarihinde alınmıştır.

Web_1 2016-Lisans Yerleştirme Sınavları (2016-LYS) Sonuçları. <http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2016/LYS/LYSSayisalBilgiler19072016.pdf> adresinden 10 Ocak 2017 tarihinde alınmıştır.

Yılmazlar, E., Tuna, M., Kocaoğlu, S., Dursun, B., Batur, A. Ve Gezici, H. (2016). Bölgesel Kalkınmada Etkin Rol Oynaması Beklenen Meslek Yüksekokulu Mezunlarının Problemleri ve Çözüm Önerileri: Kırklareli Örneği. *5th International Vocational Schools Symposium–Prizren*

Yüksel, A., Uçkun, G., Dinçel, G. ve Demir, B., (2013). İnovasyon Yeteneğinin Artırılmasında Üniversite Sanayi İşbirliği ve Meslek Yüksekokullarının Rolü. *Electronic Journal of Vocational Colleges- Aralık 2013 UMYOS Özel Sayı*

* Bu çalışma, VI. Uluslararası Meslek Yüksekokulları Sempozyumu'nda sunulan bildirinin makale haline getirilmiş halidir.